Genellikle “örgüt gibi adam” denir. Örgüt gibi kadın da var mıdır, bilmiyorum. Olabilir ama ben rastlamadım.

Bu terimle ifade edilen şudur: kişi örgütlü veya örgütsüz olabilir (genellikle örgütsüzdür) ama o kadar çok ve çeşitli işler yapabilir ki, kendisi için “örgüt gibi” denir. Hatta çok sayıda örgüt bu kişinin teori ve/veya pratikte ürettiği kadar üretememektedir.

Dün Köln’de Gökhan Harmandalıoğlu’nun anma toplantısına katıldım ve Avrupa Sürgünler Meclisi’ni temsilen de bir konuşma yaptım. Gökhan’ı tanımıyorum diyebilirim. Bir kere Brüksel’deki televizyon stüdyosunda karşılaşmıştık, o kadar.

12 Mart’tan sonra olduğu gibi 12 Eylül’den sonra da gözaltına alınmış ve yüz gün kadar ağır işkence görmüş. İşkencedeki direnişinden hala söz ediliyor. TDKP Merkez Komitesi’ndeymiş. Tahliye olduktan sonra 1988’de ülke dışına çıkmak zorunda kalmış ve demek ki 33 yıl sürgünlük hayatı yaşamış. Örgütünden ayrılmış, nedenini bilmiyorum. Ardından örgütü tarafından yürütülen itibarsızlaştırma kampanyasının hedefi olmuş.

Gökhan sürgün hayatı boyunca “örgüt gibi adam” olmuş. Kitaplarının yanı sıra gazetelerde makaleler yazmış ve önemli belgeseller hazırlamış. Aslında Türkiye’de iken işkencede ve hapishanede direnmesiyle ülke dışında 30 yıl idare edebilirmiş ama üretici sürgünlüğü seçmiş… Ya da sürgünlükte kendisine yeni bir tarih oluşturmuş…

Bunun örgütünü “hasta ettiğini” tahmin etmek zor olması gerek…

Gökhan sürgünlük yaşantısıyla devrimciliğin Türkiye ile sınırlı olmadığını, devrimcinin her yerde devrimci olması gerektiğini ve bunun için de mutlaka bir örgüte bağlı olmak gerekmediğini gösterdi.

Kendisinin bu kadar hedef alınmasının bir nedeni de bu olsa gerektir. Gökhan bazı insanların örgütler dışında da iyi üretim yapabileceklerini, başka bir deyişle eskiden bağlı bulunulan örgütün böyle bir üretime engel olduğunu gösterdi.

Buradan örgütsüzlük övgüsü çıkarmayın. Örgütlü olmak önemlidir ama bu her örgüt için geçerli değildir. Bir örgüt gelişmenizi engelliyorsa, başkasına geçersiniz. Başkasını bulamıyorsanız tek kalırsınız ama üretirsiniz.

Kişi için sonuçta belirleyici olan şu veya bu örgütte bulunmak değildir, performanstır.

Bazı örgütlerdeki sorumlu kişilerin başlıca işi, insanların kendilerini aşacak performans göstermesini engellemektir; çünkü bu kişiler kendilerinin bulundukları sorumlu konuma hiç uymadıklarını göstermektedirler.

Duruma göre değişir: ya bu engeli aşmak için çabalarsınız, bunun için büyük enerji ve zaman harcarsınız… Başarılı olacağınızın garantisi yoktur, olamayabilirsiniz de… Ya de çekip gidersiniz ve performansınızı örgütler dışındaki alanda ya da sürekli engel çıkarmayan başka bir örgütte gösterirsiniz.

Her iki durumda da “örgüt gibi insan” olursunuz…

HDK-A kısa süren ve kayda değer bir iş yapamayan örgütsel hayatında başlangıçta sadece örgütleri değil, örgüt dışı devrimcileri de kabul etmişti. Bunun açık olarak ifade edilmek zorunda kalınması bile durumun ulaştığı gelişme düzeyini gösterir. Gerçekte dertleri “bağımsızlar” denilen bu örgütsüz ama değişik alanlarda üreten devrimcileri nasıl kullanabileceklerinin yolunu bulmaktı ama yapamadılar.

Bu insanları örgütsüz olmakla suçlayabilirsiniz, olabilir ama kendi başına eksik kalır ya da asıl soruyu gizler. “Bu insanlar neden gitti?” sorusunun da sorulması gerekmez mi?

Bazıları devrimciliği bırakmaya yönelir ve örgütten ayrılır. Bunları eleştirmek gerekmez zaten vazgeçmiş ve devrimcilik sonuçta gönüllüğe dayanır. Bırakmışsa, bırakmıştır. En fazla "bırakmasında örgütün fonksiyonu oldu mu?" sorusu sorulabilir.

Örgüt gibi insanlar ise ayrıldıktan sonra üretmeyi sürdürürler ve hatta üretimleri daha üst düzeye çıkar. Bir örgütün yönetim kadrosunu bundan daha fazla "hasta edecek" gelişme bulunamaz. Kişinin pratiği şunu göstermektedir: örgütten ayrıldım ama iyi işler yapıyorum ve teorik/pratik üretimim daha üst düzeye çıktı. Bunun anlamı şudur: o örgütteyken yapamazdım çünkü engel oluyorlardı.

Bu durumda itibarsızlaştırma, karalama kampanyasının yıllarca sürmesini normal görmek gerekir. Yüksek ve sürekli performans varsa, bu kampanyanın etkisi olmaz ve olmadığını da gördük.

Bir kere karşılaşmış olmanın dışında tanımıyordum ama Gökhan Harmandalıoğlu örgüt gibi adammış…